

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

3/18/2024

X 01-00-90

Изм. №

София

Signed by: Ministry of Finance

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
49-454-06-523	
18	03 2024

43
13

ЧРЕЗ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 49-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ВАСИЛ ТОДЕВ
НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ОТ
ПГ „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА –
ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“
На изх. № 49-454-06-523 от 07.03.2024 г.

ОТНОСНО: Преобразуване на държавните горски предприятия в акционерни дружества

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТОДЕВ,

В отговор на Ваши въпроси, свързани с преобразуване на държавните горски предприятия в акционерни дружества, Ви информирам, че Министерство на финансите не разполага с функционална компетентност по отношение на дейността, управлението и функционирането на държавните горски предприятия, тъй като същите попадат в ресора на Министерство на земеделието и храните. Въпреки това, Министерство на финансите е водеща институция по координацията на процесите по присъединяване към еврозоната, в това число и Плана за действие за изпълнение на последващите ангажименти след присъединяването към ЕРМ II, както и на Националния план за възстановяване и устойчивост. Следва да се отчете фактът, че трансформацията на публичните предприятия е част от по-мощни реформи, които са в ход от 2018 г., когато заедно с намеренията на Република България за присъединяване към Валутния механизъм II са постигнати ангажименти за тези реформи.

В подкрепа на процеса на реализиране на тези реформи през юли 2018 г. стартира проект „Модернизиране на рамката за корпоративно управление на държавните предприятия в съответствие с международните добри практики“ по Програмата за подкрепа на структурните реформи на Европейския съюз, изпълняван от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). В рамките на проекта бе извършен преглед и оценка на законодателната, регулаторната и функционална рамка и бяха отправени препоръки, свързани с преодоляването на несъответствията между българското законодателство и най-добрите международни практики. В резултат бе изготвен и одобрен нов Закон за публичните предприятия, с който се цели създаване на координационно звено,

разработване на политика за държавното участие, подобряване на практиките за публичност, прозрачност и оповестяване, засилване на автономността на управителните органи на държавните предприятия и подобряване на практиките на държавното участие и корпоративното управление, в т.ч. в общинските дружества. След приемането на закона стартира процесът по разработване на проекти на Правилник за прилагане на закона и Устройствен правилник за дейността на Агенцията за публични предприятия и контрол (АППК), като целта бе привеждане на националното законодателство в съответствие със стандартите на Насоките на ОИСР за корпоративното управление.

В резултат на реформата в тази област България бе призната за страна, която прилага Насоките на ОИСР, считано от 6 декември 2019 г. и ангажиментите бяха отчетени като изпълнени и от страна на Европейската комисия.

След приемането на България в ERM II и Банковия съюз, считано от 10 юли 2020 г. бяха поети така наречените последващи ангажименти за реформи, които страната следва да изпълнява до приемането ѝ в еврозоната. Най-общо те представляват естествено продължение и надграждане на вече предприетите мерки, както и на продължаващите реформи в различните области, сред които и рамката за управление на държавните предприятия.

Като продължение на горепосочения проект от средата на 2020 г. АППК беше бенефициент и изпълняваше съвместно с ОИСР, и с участието на ЕК последващ проект „Подкрепа на изпълнението на реформата на държавните предприятия в България“ по Програмата за подкрепа на структурни реформи на Европейския съюз. Проектът имаше за цел да подпомогне прилагането на ключовите разпоредби на новия Закон за публичните предприятия в съответствие с добрите практики за управление на държавните предприятия, както и да допринесе за институционалните, административните и поддържащи растежа структурни реформи в страната. Анализът на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ държавни предприятия за изясняване на характера на осъществяваната от тях дейност – предимно търговска дейност или предимно публични функции и политики бе изготвен от Агенцията за публични предприятия и контрол в рамките на проекта и бе приет от Министерския съвет с Решение № 231 от 18.03.2021 г. Анализът включва общо 16 държавни предприятия, създадени и уредени с 11 специални закона, в ресорите на 8 министерства. От извършения анализ на статута и дейността на създадените с чл. 163, ал. 1 от ЗГ шест държавни предприятия от правна и финансово-икономическа страна се установяват следните основни обстоятелства:

- *Предприятията не получават бюджетна субсидия за оперативната си дейност и финансирането им се извършва от приходи, свързани със стопанска дейност, която осъществяват.*

- *Предприятията формират счетоводен финансов резултат от извършваната дейност, като при отчитане на печалбата, намалена с непокритите загуби от предходни години и отчисления за Фонд „Резервен“, се разпределя дивидент в полза на държавата – 50 на сто от реализираната печалба.*

- *Предприятията се самоиздържат и през последните години са повишили приходите си, като в резултат на това се постига положителен финансов резултат и се разпределя дивидент в полза на държавата в размер на 50 % от реализираната печалба за годината.*

- *Дейността на предприятията отговаря на определението в Насоките на ОИСР за икономическа дейност, тъй като приходите са с търговски характер и те на практика оперират като търговски дружества на пазарен принцип, при определените специфики на дейността им и основно при ограничен географски обхват – в границите на определените им територии.*

• На база количествения критерий за пазарен и непазарен производител от изискванията за класифициране на юридическите лица в сектор „Държавно управление“, предприятията се класифицират като пазарни производители в институционален сектор „Нефинансови предприятия“.

• Дейността на предприятията е от икономически характер от гледна точка набираните от тях приходи, като извършваните разходи освен за издръжка на предприятията са и във връзка с провеждане на публични политики, свързани с управление на горските територии, които дейности могат да се класифицират като такива от общ икономически интерес.

• Дейностите, осъществявани от предприятията, с изключение на дейностите по опазване на горските територии – държавна собственост и предоставянето и извършването на други обществени услуги, които не са подробно определени в ЗГ, биха могли да бъдат възлагани за изпълнение от други икономически субекти. Предприятията използват тази възможност и осъществяват значителна част от дейността си чрез външни изпълнители.

• Предприятията нямат изключителен предмет на дейност, въведените ограничения към тях и по отношение на трети лица не са обосновани и част от тях са излишно наложен непазарен подход. Всички дейности, извършвани от разгледаните ДП, биха могли да бъдат извършвани от еднолични търговски дружества от акционерен тип.

Установените обстоятелства в резултат на извършения анализ водят до заключението за несъмнено повече търговски характер на дейността на всичките шест държавни предприятия по чл. 163 от ЗГ.

Съобразно възможностите по § 2, ал. 3 от ПЗР на ЗПП подходящ към тях подход е преобразуването на всяко от тях в еднолично търговско дружество от акционерен тип. Възможно е да се обсъди и по-усложнен модел – създаването на холдингова структура с шест дъщерни териториални обособени дружества, с което да се способства за уеднаквяване на практики и подходи, каквито при пълната самостоятелност е трудно да бъдат установени и контролирани.

Важно е да се отбележи, че преди приемането на Анализа от Министерския съвет, в рамките на съгласувателните процедури, включително и тази по чл. 32 от УПМСНА не са получени становища от институциите, които да оспорват изводите от анализа. Съгласно Решение № 231 от 18.03.2021 г. министрите, упражняващи правата на държавата в съответните държавни предприятия следваше да изготвят функционални анализи на всяко държавно предприятие от ресора си и да направят предложение за преобразуването им, като голяма част от тях не подготвиха подобни анализи, включително и Министерството на земеделието и храните.

В резултат, с Решение на Министерския съвет № 574 от 01.08.2022 г. беше одобрено преобразуването на част от създадените със специални закони държавни предприятия, като за останалата част Министерският съвет реши органите, упражняващи правата на държавата в непреобразуваните държавни предприятия, в срок до 31 август 2022 г., да представят на министъра на финансите предложения за преобразуването им в административни структури или в търговски дружества.

Предвид обстоятелството, че от органите, упражняващи правата на държавата в държавните предприятия, посочени в т. 2 от РМС № 574, нееднократно беше изразявано несъгласие за преобразуването им в друга структура, както и предвид факта, че в указания срок – 31 август 2022 г. не са представени предложения за преобразуването на посочените държавни предприятия, е прието ново Решение на Министерския съвет по т. 28 от Протокол № 40 от 21.09.2022 г., в което са поставени нови срокове за предприемане и осъществяване на

необходимите действия с цел приемане на Програма за преобразуване на държавните предприятия, **като поставените срокове не бяха спазени.**

В резултат на това беше изготвена нова програма за преобразуването им в съответните структури и приета с РМС № 1045 от 21 декември 2022 г. В определения в решението шестмесечен срок **отново не са предприети визираните действия за по-голямата част от държавните предприятия**, включително и по отношение на горските стопанства.

След поредица от дискусии през 2023 г., от Европейската комисия е изразена категорична позиция, че приетата Програма за преобразуване за част от държавните предприятия **не отговаря** на изводите от приетия Анализ на АППК и че вероятно етапна цел 236 от НПВУ няма да бъде приета за изпълнена, което не би позволило извършване на плащане от страна на ЕК. Изводи в същата посока са изразени и от ОИСР в доклад, подготвен в края на 2023 г. в рамките на Комитета за корпоративно управление (Преглед на присъединяването на България от Комитета за корпоративно управление).

В допълнение, относно опасенията на част от държавните предприятия, че след преобразуването им в търговски дружества ще бъдат предложени за приватизационна продажба, следва да се отбележи, че след преобразуването им дружествата се предвижда да бъдат включени в Приложение 1 към Закона за приватизация и следприватизационен контрол, съдържащо списък на дружествата, държавното участие в капитала на които е забранено за приватизация и може да бъде обявено за приватизационна продажба единствено след изрично решение на Народното събрание.

Във връзка с гореописаното и с цел преодоляване на създалата се ситуация бе решено темата да бъде повдигната отново на цитираното от Вас оперативно заседание на Министерския съвет, което се проведе на 6.03.2024 г. В рамките на това обсъждане бе взето решение в кратки срокове до 15 март 2024 г. Министерството на земеделието и храните да представи аргументи, на базата на които да проведе необходимите разговори с ОИСР, като изключение би следвало да се направи единствено ако МЗХ получи официално писмо/становище от ОИСР относно изключването на шестте предприятия от програмата за преобразуване. Това писмо/становище също следва да се съгласува и с ЕК, след което се предвижда Министерския съвет да вземе окончателно решение относно трансформацията им.

18/03/2024

X АВ

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
АСЕН ВАСИЛЕВ
Signed by: Assen Vaskov Vassilev